

Конспект

за държавен изпит за ОКС „Магистър“, Клинична логопедия

1. Основни направления в терапията на афазите.
2. Мозъчна реорганизация и невропластичност. Рискови фактори при мозъчната реорганизация.
3. Възстановяване разбирането на езика и речта при моторни (плавни) форми на афазия - техники, програми, подходи.
4. Възстановяване разбирането на езика и речта при сензорни (плавни) форми на афазия – техники, програми, подходи.
5. Анатомия и физиология на органите и системите, осъществяващи етапите на гълтане. Етапи на дъвчене и гълтане.
6. Етиология, патогенеза, клинични прояви, диагностика, лечение и логопедична терапия на дисфагия в детска възраст.
7. Етиология, патогенеза, клинични прояви, диагностика, лечение и логопедична терапия на дисфагия при езофагеална дисфагия..
8. Етиология, патогенеза, клинични прояви, диагностика, лечение и логопедична терапия на дисфагия при придобити неврологични заболявания с непрогресивен характер.
9. Етиология, патогенеза, клинични прояви, диагностика, лечение и логопедична терапия на дисфагия при придобити неврологични заболявания с прогресивен характер.
10. Етиология, патогенеза, клинични прояви, етапи на функционална лимитация, диагностика, лечение и логопедична терапия на невродегенеративните заболявания с проява на прогресираща афазия.
11. Етиология, патогенеза, клинични прояви, етапи на функционална лимитация, диагностика, лечение и логопедична терапия на невродегенеративните заболявания с проява на прогресираща дизартрия.
12. Етиология, патогенеза, клинични прояви, етапи на функционална лимитация, диагностика, лечение и логопедична терапия на невродегенеративните заболявания с проява на прогресираща говорна апраксия.
13. Етиология, патогенеза и основни форми на детската церебрална парализа. Клинико-логопедични и клинично-психологични характеристики на деца и подрастващи с детска церебрална парализа през отделните възрастови периоди.
14. Диагностика и диференциална диагностика на нарушенията на хранителните механизми, на говорните механизми, на езиковите и академичните умения при деца и подрастващи с детската церебрална парализа.
15. Терапевтични подходи, програми, методи и техники за логопедично въздействие на нарушенията на хранителните механизми, на говорните механизми, на езиковите и академичните умения при деца и подрастващи с детската церебрална парализа.
16. Допълваща и алтернативна комуникация - определение, видове.
17. Диагностика на лица с комуникативни нарушения, които са кандидати или потребители на допълваща и алтернативна комуникация и асистирани технологии.
18. Допълваща и алтернативна комуникация и асистирани технологии, подходящи за приложение при лица с афазия.

19. Допълваща и алтернативна комуникация и асистиращи технологии, подходящи за приложение при лица с дизартрия.
20. Генерализирани разстройства на развитието – характеристики, симптоми и проявления; видове терапии при ГРР.
21. Алтернативна и подпомагаща комуникация при генерализирани разстройства на развитието.
22. Основи на науката Приложно поведенчески анализ
23. Теория на Б.Ф.Скинър за вербалното поведение.
24. Невробиологични основи на поведението. Функционална невроанатомия и неврофизиология.
25. Мозъчни вълни. Видове. Синхронност и амплитуда.
26. Биофийдбек – основни принципи, методи, протоколи.
27. Неврофийдбек – основни принципи, методи, протоколи.
28. Структура на доболничната помощ в България.
29. Социални услуги в общността за деца с увреждания.
30. Цел, задачи и предмет на Ерготерапията.
31. Видове здравни системи според финансирането.

Основна литература:

1. Анастасов, Ю. (2006). Вродени лицеви аномалии. Пловдив : Полиграф комерс
2. Асенова, И. (2004). Функционална специализация на мозъка в норма и патология. Университетско издателство „Неофит Рилски”, Благоевград
3. Блудов, А., Белова, Н. (2009). Дизартрия. NET Лечение нарушения произношения у детей и взрослых, Изд. „Наука и техника”, С. Петербург
4. Генова, Г., Молле, Е. (2012). Неврогенетика, молекулярен и биоинформатичен подход. София: Медицина и физкултура
5. Горанова, Е. Г. (2021). Възстановяване на езика и речта при сензорни форми на афазия. Учебно пособие за семинарни и практически упражнения за студенти по логопедия. Изд. „Ирин Пирин“, Благоевград.
6. Ивашкина, В., Трухманова А. (2000). Болести пищевода. Москва.: Триада Х. 2000
7. Игнатова, С., Павлова, И. (2009). Мениджмънт на логопедичната работа при деца с церебрална парализа. В сб. от VII Национална конференция на НСЛБ под ред. на Траянова, Д., Йосифова, Р., изд. Ромел, София, 66-74
8. Мавлов, Л. (2004). Фундаментална неврология, Изд. „Бойко Стаменов”, София
9. Мастюкова, Е. М. (1999). Дизартрия. В: Логопедия, ред Волкова, Л. С. И съавт, Владос, Москва, 156-196
10. Мастюкова, Е. М. (1999). Особенности логопедической работы при детском церебральном параличе. В: Логопедия, ред Волкова, Л. С. И съавт, Владос, Москва, 531-552
11. Миланов, И. (2021). Неврология. 2-ро преработено и допълнено издание. ИК "Стено"
12. Миланов, И., Трайков, Л. (2016). Неврология, София: Медицина и физкултура
13. Милюев, Д., Горанова, Е. (2008). Логопедия, част II, УИ „Неофит Рилски“, Благоевград.
14. Р. Райчев, М. Райчева, В. Матанова, и кол. (2012). Възрастова невропсихология. Изд: Арттик-2001.

15. Симонска, М. (2013). Комуникативни нарушения при неврологични увреди в детска възраст. Благоевград: Бон.
16. Симонска, М. (2009). Използване на Международната класификация на функционирането, уврежданията и здравето (ICF) при неврологично базираните комуникативни нарушения. В сб. от VII Национална конференция на НСЛБ под ред. на Траянова, Д., Йосифова, Р., изд. Ромел, София, 27-36.
17. Симонска, М. (2020). Екипен подход в диагностиката и терапията на комуникативните нарушения при лица след мозъчен инсулт. Сборник с доклади от юбилейна научна конференция с международно участие „Нови подходи в общественото здраве и здравната политика“, Плевен, 26-28 ноември, 326-328.
18. Симонска, М. (2020). Взаимовръзка на орофациалната миофункционална терапия и зъбната оклузия в детска възраст (пилотно изследване). Сп. „Здравна политика и мениджмънт“, Извънреден брой от Четвърта Национална конференция на Българското научно дружество по общественото здраве на тема „Иновации в общественото здраве“, том 20, 203-209.
19. Симонска, М. (2020). Клинични компетенции на логопеда при диагностицирането и терапевтирането на дисфагия. Сп. Специална педагогика и логопедия, том 2, бр. 2, 54-62.
20. Симонска, М., Цацова, В. (2020). Оценка на качеството на живот при лица с афазия. Сборник с доклади от юбилейна научна конференция с международно участие „Нови подходи общественото здраве и здравната политика“, Плевен, 26-28 ноември, 329-333.
21. Симонска, М. (2004). Речева апраксия – същност и диагностика. Сп. Югозападни листи, ЮЗУ “Неофит Рилски, бр. 1, с. 125-133.
22. Ткач С.М., Кузенко Ю.Г. Современные подходы к диагностике, классификации, лечению и профилактике пищевода Барретта /Суч. гастроентерол. 2006. № 1(27). С. 1-4
23. Христова, Е. & Гринберг, М. (2021). Помагачи технологии за допълваща и алтернативна комуникация: Видове и приложения.
24. Христова, Е. & Гринберг, М. (2021). Обучение на деца и младежи с нарушения на говора и фината моторика с използване на система за допълваща и алтернативна комуникация с контрол с поглед: Методика и учебна програма. Фондация „АСИСТ – Помагачи технологии“. ISBN 978-619-91980-0-1
25. Ценова, Ц. (2012). Описание, диагностика и терапия на комуникативните нарушения. Радар Принт, София.
26. Ценова, Ц. (2010). Говорна терапия. ПАЛ(, София.
27. Ценова, Ц. (2001). Комуникативни нарушения в детска възраст. Радар Принт, София
28. Чавдаров, И. (1999). Децата с церебрална парализа, сборник с доклади, София
29. Чернев К., Николов, С. (2006). Гастроэзофагеална рефлуксна болест. Българска хепатогастроентерология 2006; 1: 13-8
30. Alagiakrishnan, K., Bhanji, R. A., & Kurian, M. (2013). Evaluation and management of oropharyngeal dysphagia in different types of dementia: A systematic review. Archives of Gerontology and Geriatrics, 56, 1–9.
31. Alzheimer's Disease International. (2015). World Alzheimer Report 2015: The global impact of dementia. London, United Kingdom: Alzheimer's Disease International.
32. Battye, A. (2017). Who's Afraid of AAC?: The UK Guide to Augmentative and Alternative Communication. Routledge

33. Dietz, A., Wallace, S. E., & Weissling, K. (2020). Revisiting the Role of Augmentative and Alternative Communication in Aphasia Rehabilitation. *American journal of speech-language pathology*, 29(2), 909–913. https://doi.org/10.1044/2019_AJSLP-19-00041
34. Duffy, J. (2013). *Motor-Speech Disorders: Substrates, Differential Diagnosis, and Management*, 3th ed., Missouri: Elsevier
35. Gaidos, S., Hrdlicka, H. C., & Corbett, J. (2023). Implementation of a free water protocol at a long term acute care hospital. *Scientific Reports*, 13(1), 2626.
36. Garand, K. L., McCullough, G., Crary, M., Arvedson, J. C., & Dodrill, P. (2020). Assessment across the life span: The clinical swallow evaluation. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 29(2S), 919–933. https://doi.org/10.1044/2020_AJSLP-19-00063
37. Groher, M., Crary, M. (2009). *Dysphagia: Clinical Management in Adults and Children*, Mosby
38. Hamdy, S. (2010). Role of neurostimulation and neuroplasticity in the rehabilitation of dysphagia after stroke. *Dysphagia* 2010; 19(1):3-9.
39. Hegde, M. N. (2006). *A coursebook on aphasia and other neurogenic language disorders*. Clifton Park, NY: Delmar.
40. Hickey, E. M., & Bourgeois, M. S. (2018). Cognitive and communicative interventions. In E. M. Hickey & M. S. Bourgeois (Eds.), *Dementia: Person-centered assessment and intervention* (pp. 168–213). New York, NY: Routledge.
41. Kent, D. (2004). *The MIT Encyclopedia of Communication Disorders*. Massachusetts Institute of Technology, Massachusetts
42. Kersner, M., Wright, J. (2001). *Speech and Language Therapy. The Decision-making Process when Working with Children*. David Fulton Publishers, London
43. Korkalainen, J., McCabe, P., et al. (2023). Motor Speech Interventions for Children With Cerebral Palsy: A Systematic Review. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 66(1), 110-125.
44. Koul, R. (2011). *Augmentative and Alternative Communication for Adults with Aphasia*. BRILL
45. Kumar, S. (2010). Swallowing and dysphagia in neurological disorders. *Rev Neurol Dis* 2010;7(1):19-27.
46. La Point, L. & Stierwalt, J. (2018). *Aphasia and Related Neurogenic Language Disorders*, 5th ed., Thieme
47. Leonard, R., Kendall, K. (2013). *Dysphagia Assessment and Treatment Planning: A Team Approach*, Third Ed., Plural Publishing, Inc
48. Leonard, R (1997). *Dysphagia: Clinical Management in Adults and Children*, Cengage Learning
49. Ramsey, D., Smithard, D., & Kalra, L. (2003). Early assessments of dysphagia and aspiration risk in acute stroke patients. *Stroke* 01 MAY 2003, 34/5 (1252-1257)
50. Rosenfeld-Johnson, S. (2009). *Oral placement therapy for speech clarity and feeding*. Tucson, AZ: Innovative Therapists International
51. Shipley, K., & McAfee, J. (2016). *Assessment in Speech-Language Pathology: A Resource Manual*, 5th ed., Boston: Cengage Learning
52. Southall, A., Schwartz, A. (2000). *Feeding problems in children: A Practical Guide*, Radcliffe Publishing Ltd
53. Yorkston, K., Beukelman, D., Strand A., Bell, K. (1999). *Management of Motor Speech Disorders in Children and Adults*, 2-nd ed., Austin, Texas: Pro-ed
54. Woods, B., Aguirre, E., Spector, A. E., & Orrell, M. (2012). Cognitive stimulation to improve functioning in people with dementia. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, 2012(2), 1–81. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD005562.pub2>

Лекционни курсове по дисциплините качени в БЛЕКБОРД

<https://www.credoweb.bg/publication/71412/nevroplastichnost-i-mozachna-reorganizatsiya>

Конспектът е приет на заседание на КС на катедра „Логопедия“ на 30.05.2023 г./
Протокол № 4.

Ръководител катедра „Логопедия“:

/ доц. д-р Миглена Симонска/